

ГЕЛЬМІНТОФАУНА КОНЕЙ НА КІННОМУ ЗАВОДІ В СМТ ЧУТОВО ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Козакова І.І., Юрченко Ю.В., Мазурика В.В. *

*Науковий керівник: к.в.н. Клименко О.С.

Постановка проблеми. Конярство – одна з важливих та економічно значущих аграрних галузей України. В останні десятиріччя в конярстві відбуваються суттєві зміни. Так, якщо за часів Радянського Союзу племінні коні утримувались виключно на державних кінних заводах і конефермах, то тепер більше малих приватних ферм, система утримання на яких суттєво відрізняється. За даними багатьох джерел можна відмітити, що конярство в країні останнім часом поступово відроджується. Крім кінних заводів зростає кількість одноосібних господарств, де коней використовують для власних потреб. Але збільшення поголів'я створює умови для виникнення інвазійних хвороб, які в останні роки отримали тенденцію до поширення, завдаючи значних економічних збитків [1, 2, 3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати досліджень вчених вказують на те, що найпоширенішими паразитами свійських коней в Україні є нематоди, зокрема кишкові стронгіліди (родина Strongylidae), параскариси (*Parascaris equorum*), оксиуриси (*Oxyuris equi*) та стронгілоїдеси (*Strongyliodes westeri*).

Аналіз різних джерел свідчить, що у західному регіоні найпоширенішими паразитичними нематодами коней є кишкові стронгіліди: екстенсивність інвазії становить 91,7%. В окремих господарствах Івано – Франківської області реєструють параскароз [1, 5].

У центральних регіонах України зустрічаються філяріатози. Це гельмінтозні захворювання, які викликаються нематодами родини Filariidae і часто реєструються в тропічних країнах. Однак, останнім часом вони набули значного поширення на території України. Так, у Черкаській області (Золотоніському, Смілянському, Черкаському, Звенигородському, Шполянському районах, а також в м. Смілі, Каневі) зареєстровані випадки ситаріозу коней. Поширенню даного захворювання сприяє висока кількість природних осередків виплоду гнусу багатьох видів (комарі, мошки, гедзі), які є проміжними хазяїнами збудників захворювань [6, 7].

Нерідко зустрічаються змішані інвазії у однокопитних тварин. Так, при обстеженні кінних господарств Житомирської, Херсонської, Вінницької та Київської областей було виявлено одночасне ураження аноплоцефалами, параскарисами і стронгілятами.

Значне поширення гельмінтозів коней пояснюється стійкістю інвазійних елементів нематод до умов зовнішнього середовища та можливістю їх мігрувати по рослинах, що може спричинити найімовірніше їх потрапляння до організму хазяїна.

Мета і завдання досліджень. Вивчити гельмінтофауну коней на кінному заводі в смт Чутово Полтавської області.

Матеріали та методи дослідження.

Дослідження тварин на гельмінтозні захворювання проводили на базі Чутівського кінноспортивного заводу Полтавської області «Тракен» та кафедри паразитології та ветеринарно – санітарної експертизи Полтавської державної аграрної академії.

Свіжовідібрані фекалії від коней досліджували методом флотації з розчином нітрату амонію за Г.О.Котельниковим та В.М.Хреновим на наявність яєць гельмінтів.

Результати досліджень

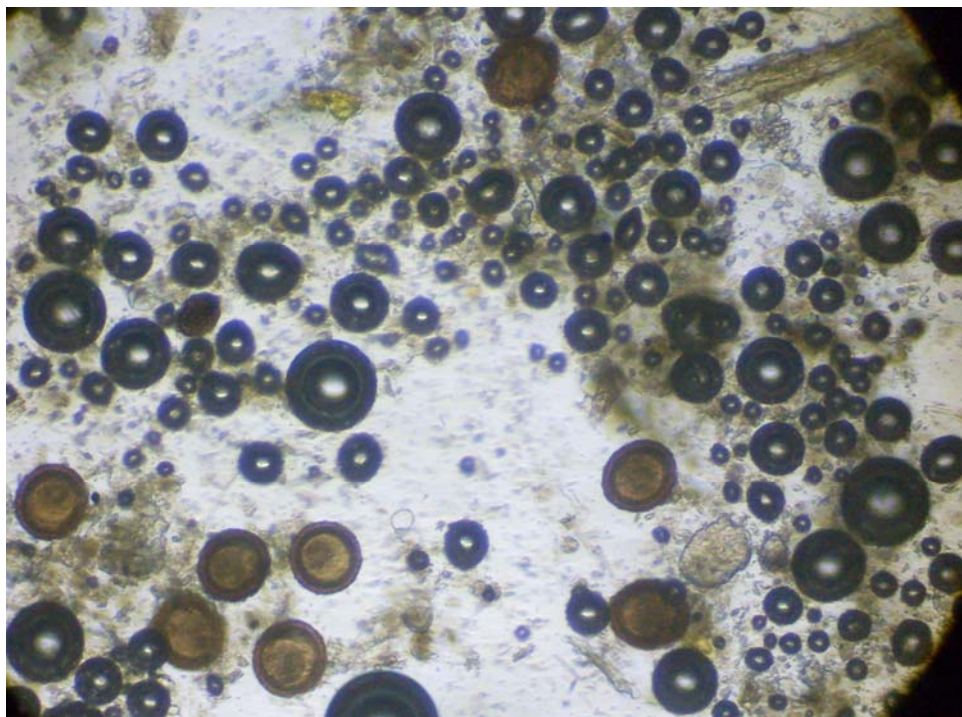
Методами лабораторних досліджень встановлено, що у тварин господарства «Тракен» частіше паразитували параскариси та стронгіляти (рис. 1, рис. 2).

Екстенсивність параскарозної інвазії становила 23%, а стронгілятозної органів травлення 15,4%, при інтенсивності інвазії – 9,6 та 2,65 екз./краплі (таб. 1). Захворювання діагностували у вигляді моно - та мікст інвазій, при чому останні переважають, що значно утруднює проведення лікувальних заходів (рис. 3)

Таблиця 1

Гельмінтози коней господарства «Тракен» Чутівського району

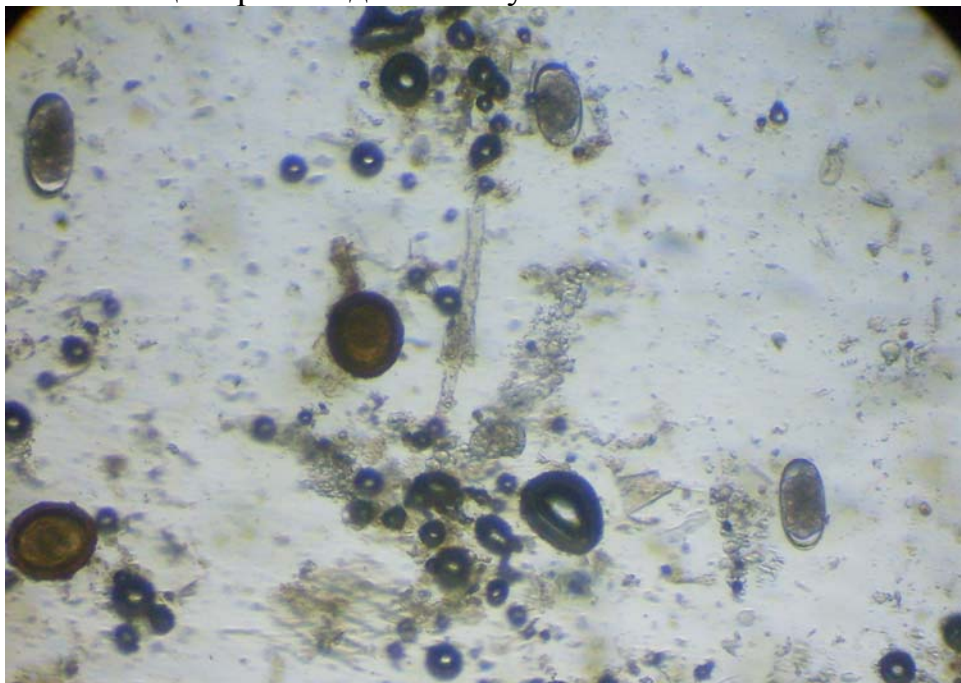
Захворювання	Досліджено тварин	Виявлено хворих голів	Екстенсивність інвазії, %	Інтенсивність інвазії екз./крап.
параскароз	13	3	23	9,6
стронгілідози	13	2	15,4	2,65

Рис.1 Яйця параскариса (*Parascaris equorum*)

Рис.2 Яйце стронгілідного типу

Рис.3 Змішана інвазія

Отже, отримані дані свідчать про те, що проблема існує і необхідно проводити регулярні моніторингові дослідження паразитів коней в даному господарстві й Полтавській області в цілому, що дозволить покращити паразитологічну ситуацію стосовно основних видів гельмінтів та розробляти ефективні й довготривалі програми контролю.

Висновки:

1. На кінному заводі «Тракен» в смт Чутово Полтавської області у коней виявлені кишкові нематоди двох родин: Strongylidae та Parascaris;
2. Інтенсивність інвазії коливається в межах від 2,65 екз/крап до 9,6 екз/крап;
3. Отриманні дані вказують на необхідність проведення регулярних моніторингових досліджень паразитозів коней в господарстві та регіоні.

Бібліографія.

1. Гнап Л., Галаєва О. III Міжнародний семінар з проблем ветеринарії у конярстві // Ветеринарна медицина України. – 2001.– №12.– С. 9
2. Дахно І., Шеремет Ю., Дахно Г. та ін. Філяріатози – проблема ветеринарної та гуманної медицини // Ветеринарна медицина України. – 2003.– №2.– С. 19–20
3. Кузьміна Т.В., Винярска А.В., Стибель В.В та ін. Паразити коней у західному регіоні України // Ветеринарна медицина України. – 2010.– №12.– С. 14–17
4. Лук'янова Г.О., Філоненко Т.Г. Мікроморфологічні зміни тріади – печінка, лімфатичні вузли, легені – як ксенопаразитарного бар'єра в системі «паразит – хазяїн» за стронгілятозів кишкового каналу коней // Ветеринарна медицина України. – 2009.– №4.– С. 15–17
5. Погорілий В.Д. У боротьбі з гельмінтозами // Ветеринарна медицина України. – 2009.– №7.– С. 16
6. Супрун М., Мисан Д., Неволько О. Філяріатози в Черкаському регіоні // Ветеринарна медицина України. – 2004.– №1.– С. 16–19
7. Ткач Ю.А. До проблем оздоровлення тваринництва від гельмінтозів // Ветеринарна медицина України. – 2009.– №6.– С. 18–19

УДК 636.1 (477.53):619:576.895.1

ГЕЛЬМІНТОЗИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Козакова І.І., Юрченко Ю.В., Мазуріка В.В*.

*Науковий керівник: к.в.н. Клименко О.С.

Постановка проблеми. Роль великої рогатої худоби в житті людини дуже велика. Від неї одержують більше 40% валової продукції м'яса й близько 99% всього виробництва молока. Коров'яче молоко – головний продукт молочного скотарства, а молочні продукти є основною їжею для більшості людей протягом всього їхнього життя.

Однією з важливих проблем галузі, що перешкоджає її повноцінному розвитку є інвазійні хвороби, які в останні роки отримали високу тенденцію до поширення та завдають значних економічних збитків.

Нажаль, боротьбі з гельмінтозами не завжди приділяють належну увагу і перш за все через те, що такі захворювання часто перебігають безсимптомно [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результатами досліджень провідних вчених на протязі останніх років вказують на те, що найпоширенішими гельмінтами, що паразитують у великої рогатої худоби є нематоди, трематоди, рідше цестоди. Спеціалістами ветеринарної медицини Чуднівського району Житомирської області у 2008 році при обстеженні 500 туш – виявлено такі захворювання: ехінококоз у 73 тушах, фасціольоз у 15 випад-